

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 209/07-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. marca 2008 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa, o sťažnosti A. U., S., zastúpeného advokátom JUDr. B. S., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 28/01 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. U. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 28/01 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Bratislava III **p r i k a z u j e** , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 28/01 konal bez zbytočných prietáhov.

3. A. U. priznáva finančné zadostučinenie v sume 60 000 Sk (slovom šesťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť A. U. trovy konania v sume 6 296 Sk (slovom šesťtisícdeväťdesiatšesť slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. B. S., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 4. októbra 2007 prijal na ďalšie konanie sťažnosť A. U., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. B. S., B., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 28/01.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že návrhom z 15. februára 2001 sa na okresnom súde domáhal náhrady škody v sume 80 813 Sk formou vydania platobného rozkazu na uvedenú sumu, úrokov z omeškania, ako aj trov konania voči dlžníkovi P. K. (ďalej aj „žalovaný“).

Keďže okresný súd vo veci riadne nepokračoval, 8. októbra 2004 požiadal o nariadenie termínu pojednávania. Na jeho ďalšiu sťažnosť na prietahy v konaní mu predseda okresného súdu 31. marca 2006 oznámil, že konajúca sudkyňa je preťažená, pretože má 530 nevybavených vecí.

Sťažovateľ s poukazom na jednoduchosť jeho veci nepovažuje dĺžku konania za primeranú. Poukazuje na to, že okresný súd neuskutočnil žiadne podstatné úkony smerujúce k rozhodnutiu v merite veci, pričom on svojím správaním nezapríčinil prietahy vo veci.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo A. U. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 odst. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 odst. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III. v konaní vedenom pod spis. zn. 10 C 28/01 porušené bolo.

Okresnému súdu Bratislava III. sa prikazuje vo veci 10 C 28/01 konať bez zbytočných prietahov.

A. U. sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 300.000.-Sk.

Okresnému súdu Bratislava III. sa ukladá povinnosť uhradiť trovy právneho zastúpenia A. U. právnenému zástupcovi JUDr. B. S., advokátovi na účet.“

Ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predsedu okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Predseda okresného súdu 17. decembra 2007 oznámil, že netrvá na ústnom prerokovaní veci a k sťažnosti sťažovateľa sa nevyjadril.

Právny zástupca sťažovateľa na výzvu ústavného súdu z 28. novembra 2007, či trvá na ústnom pojednávaní, neodpovedal.

Ústavný súd sa oboznámil s obsahom spisu sp. zn. 10 C 28/01 a zistil, že:

Dňa 19. februára 2001 sťažovateľ podal okresnému súdu žalobu „o zaplatenie úrokov z omeškania“ proti žalovanému P. K. Vec bola na okresnom súde zaevidovaná pod sp. zn. 10 C 28/01.

Dňa 26. júla 2002 okresný súd vrátil sťažovateľovi návrh, pretože nespĺňal náležitosti návrhu na začatie konania a vyzval ho na jeho doplnenie v lehote 14 dní.

Dňa 5. augusta 2002 sťažovateľ svoju žalobu doplnil.

Dňa 12. októbra 2004 sťažovateľ požiadal okresný súd o nariadenie termínu pojednávania.

Dňa 19. apríla 2006 okresný súd požiadal register obyvateľov Slovenskej republiky a Krajské riaditeľstvo Policajného zboru o zistenie adresy žalovaného.

Dňa 3. mája 2006 oznámilo Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže, že P. K. sa nenachádza vo väzbe ani vo výkone trestu odňatia slobody.

Dňa 9. mája 2006 oznámil register obyvateľov Slovenskej republiky adresu trvalého pobytu žalovaného.

Dňa 29. mája 2006 oznámilo Krajské riaditeľstvo Policajného zboru adresu trvalého pobytu žalovaného.

Dňa 15. januára 2007 okresný súd uskutočnil informatívny výsluch sťažovateľa.

Dňa 11. júna 2007 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 11. júna 2007 okresný súd vyzval žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe.

Dňa 19. júna 2007 sťažovateľ zaplatil súdny poplatok za návrh.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd vychádza zo svojej stabilnej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (III. ÚS 61/98), pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza „až právoplatným rozhodnutím súdu“ (I. ÚS 10/98). Podľa názoru ústavného súdu možno preto

za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu účastníka konania považovať také, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú: 1. právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, 2. správanie účastníka konania a 3. postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, v namietanom konaní ide o vymáhanie náhrady škody, ktorá sťažovateľovi vznikla v dôsledku trestného činu a ktorá mu bola priznaná rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5 T 75/98. Ústavný súd konštatuje, že nejde o vec právne ani fakticky zložitú.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľa nemožno v plnej miere hodnotiť ako súčinnosť. Žaloba nemala všetky zákonom predpísané náležitosti a okresný súd musel sťažovateľa vyzývať na jej doplnenie. Sťažovateľ zaplatil súdny poplatok až na výzvu okresného súdu. Sťažovateľ sa teda podľa názoru ústavného súdu na doterajšej dĺžke konania v určitej miere podieľal.

3. Pri hodnotení postupu okresného súdu v namietanom konaní ústavný súd vychádzal z obsahu sťažnosti a zo spisu vedeného pod sp. zn. 10 C 28/01.

Žaloba bola podaná okresnému súdu 19. februára 2001. Okresnému súdu trvalo päť mesiacov, kým sa vecou začal zaoberať a kým vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov podania. Po doplnení žaloby sťažovateľom v auguste 2002 okresný súd až do apríla 2006 vo veci neurobil žiadny úkon, bol teda viac ako tri a pol roka nečinný. V nasledujúcom období okresný súd síce urobil vo veci niekoľko úkonov, tieto však nemožno považovať za efektívne (duplicítne žiadal informáciu o trvalom pobyte žalovaného

od registra obyvateľov Slovenskej republiky aj od Krajského riaditeľstva Policajného zboru, pričom až o sedem mesiacov po jej zistení vyzýval žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe).

Ústavný súd so zreteľom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 10 C 28/01 nebolo ani po siedmich rokoch od podania návrhu meritórne rozhodnuté, viaceré úseky sú poznačené absolútnou nečinnosťou, iné neefektívnou činnosťou. Pretože postup okresného súdu neviedol k rozhodnutiu vo veci samej a nastoleniu právnej istoty sťažovateľa ústavný súd rozhodol, že v označenom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Pretože namietané konanie nebolo do času rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti ešte právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 28/01 v ďalšom období konal bez zbytočných prieťahov.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré môže podľa § 56 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili.

Aj keď ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 28/01 konal bez zbytočných prierahov, nepovažoval vzhľadom na okolnosti prípadu uplatnenie tejto svojej právomoci za dostatočné na to, aby sa dosiahla vo veci účinná náprava, a preto považoval za potrebné rozhodnúť aj o žiadosti sťažovateľa priznať mu primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ po upresnení návrhu na rozhodnutie na ústnom pojednávaní žiadal, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 300 000 Sk z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktoré bližšie neodôvodnil.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vychádzajúc z dĺžky obdobia, počas ktorého bol okresný súd nečinný, zohľadnením predmetu sporu a berúc do úvahy aj podiel samotného sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že v tomto prípade je primeraným finančným zadosťučinením suma 60 000 Sk.

Ústavný súd priznal úspešnému sťažovateľovi úhradu trov konania v celkovej sume 6 296 Sk. Úhradu priznal za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie a podanie sťažnosti) v sume 2 970 Sk za jeden úkon a k tomu 2 x 178 Sk režijný paušál v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2008